

Sygn. akt III Cz 532/14

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2014r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział III Cywilny- Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Tatarczyk

Sędziowie: SSO Aleksandra Janas

SSR (del.) Barbara Konińska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2014r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) SA we W.

przeciwko dłużnikowi A. J.

o nadanie klauzuli wykonalności z zaznaczeniem przejścia uprawnień na inną osobę

w przedmiocie rozpoznania zażalenia wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 05 mara 2014r. sygn. akt I Co 1205/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSR del. Barbara Konińska SSO Tomasz Tatarczyk SSO Aleksandra Janas

Sygn. akt III Cz 532/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 03 września 2013r. sygn. akt I Co 1205/13 Sąd Rejonowy w Rybniku orzekając na zasadzie art. 788 § 1 k.p.c. oddalił wniosek wierzyciela (...) SA we W. o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty Sądu Rejonowego w Rybniku sygn. VIII Nc 1010/08 na jego rzecz, jako następcy prawnego (...) SA w W. wobec stwierdzenia, iż wnioskodawca nie wykazał, że notariusz poświadczył złożenie podpisów pod umową sprzedaży wierzytelności, której kopia została dołączona do wniosku, gdyż z poświadczenia nie wynika o jaki dokument chodzi. Sąd ten stwierdził też, iż na załączniku do umowy są jedynie parafy a nie podpisy dokumentujące brzmienie nazwiska.

W zażaleniu od powyższego postanowienia wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. polegające na nie wszechstronnej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że z przedłożonych przez wnioskodawcę dokumentów nie wynika definitywne przejście praw z wierzytelności stwierdzonej nakazem zapłaty oraz błędne przyjęcie, iż wyciąg z załącznika nr 1 do umowy, nie spełnia warunków, jakie wynikają z treści przepisu art. 788 k.p.c. Skarżący wywiódł, iż parafy stron pozwalają na porównanie i ustalenie, że pochodzą od tych samych osób i noszą w sobie cechę powtarzalności. Podnosząc powyższe zarzuty wnioskodawca wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i uwzględnienie wniosku oraz o orzeczenie o kosztach postępowania klauzulowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Zażalenie jako niezasadne podlegało oddaleniu, choć nie wszystkie jego zarzuty okazały się nietrafne.

Zasadnym okazał się zarzut wnioskodawcy dotyczący niesłusznego zakwestionowania parafy na załączniku nr 1 do umowy cesji wierzytelności. Wbrew stanowisku Sądu I Instancji nie zachodzi potrzeba złożenia pełnego podpisu na załączniku do umowy nie wymagającej szczególnej formy.

W orzecznictwie wskazuje się, że podpis w rozumieniu art. 78 k.c. nie musi być czytelny (por. wyr. NSA w z dnia 10 listopada 2006 r., II FSK 1144/05). W uchwale z dnia 28 kwietnia 1973 r., III CZP 78/72 (OSN 1973, Nr 12, poz. 207) Sąd Najwyższy uznał, że w praktyce obrotu za ważny podpis uważa się nie tylko podpis imieniem i nazwiskiem lub podpis samym nazwiskiem, lecz także - i najczęściej - skrót podpisu („podpis nieczytelny”), którego wystawca zwykle używa przy podpisywaniu dokumentów i który jest „godłem” jego podpisu. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 maja 1997r. sygn. II CKN 153/97, dla zachowania pisemnej formy czynności prawnej wystarcza złożenie własnoręcznego podpisu na dokumencie obejmującym treść oświadczenia woli.

W odróżnieniu od podpisu tzw. parafa, jest skrótem podpisu lub wręcz samym inicjałem. Również ma też charakter powtarzalny i może - choć w przeciwieństwie do podpisu nie musi - wywodzić się od imienia i nazwiska. Parafa może się nawet składać z jednego znaku graficznego. W efekcie może być nawet zbyt krótka, aby pozwalać na zidentyfikowanie osoby, która ją złożyła. Parafa oznacza potwierdzenie przez strony treści złożonych przez nie oświadczeń woli zawartych na danej karcie dokumentu, a także zakończenie tekstu znajdującego się na określonej karcie. W doktrynie wskazuje się, że w utrwalonym obrocie, parafowanie dokumentu, oznacza także uzgodnienie treści umowy, jak również stanowi potwierdzenie sprawdzenia czy akceptacji dokumentu przez określoną osobę, np. przez radcę prawnego czy członka organu osoby prawnej. Parafowanie oznacza często koniec negocjacji, związanie przez strony parafowanym tekstem umowy, w którym nie będą już czyniły zmian, choć oczywiście za zgodą obu stron będzie to możliwe, bowiem przez samo parafowanie umowa nie zostanie zawarta (zob. F. Rosengarten, Parafa a podpis, Palestra 1973, z. 11, s. 68-71).

W niniejszej sprawie na umowie przelewu wierzytelności znajdują się własnoręczne, podpisy wystawców tego dokumentu wraz z pieczęciami zawierającymi ich imiona i nazwiska /umowa przelewu – k. 29 akt/. Podpisy te spełniają wymóg podpisu własnoręcznego z art. 78 § 1 k.c. Ponieważ w treści umowy wskazano, iż jej częścią jest załącznik nr 1 podpisy znajdujące się na ostatniej stronie umowy przelewu odnoszą się do treści całej umowy.

Natomiast fakt umieszczenia paraf na pozostałych stronach umowy oraz w załączniku nr 1 nie ma istotnego znaczenia dla skuteczności złożenia oświadczenia woli objętego treścią analizowanych dokumentów, a jedynie świadczy o tym, że wystawcy dodatkowo potwierdzili treść złożonych przez nich oświadczeń woli na każdej z kart powyższych dokumentów.

Ustawodawca nie wprowadził wymogu złożenia przez stronę własnoręcznego podpisu na każdej stronie dokumentu. Przeciwnie wystarczy, by podpis ten został złożony na dokumencie obejmującym treść oświadczenia woli. To oznacza, że dla zachowania zwykłej formy pisemnej wystarczające jest złożenie podpisu na dokumencie pod treścią oświadczenia woli przez osobę składającą oświadczenie (art. 78 § 1 zd. 1 k.c.).

Jednakże przesłanką do nadania klauzuli wykonalności na rzecz osoby, na którą przeszły uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu, jest wykazanie tego faktu dokumentem nie w zwykłej formie pisemnej, lecz dokumentem urzędowym lub dokumentem prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

Z załączonych zaś do wniosku dokumentów, jak słusznie wskazał to Sąd I Instancji w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, nie wynika aby notariusz poświadczył złożenie podpisów pod umową sprzedaży wierzytelności, której kopia została dołączona do wniosku. Określenie w poświadczeniu podpisów przez notariusza, iż dotyczy ono „powyższej umowy” w sytuacji braku integralności fizycznej złożonych przez wnioskodawcę kopii dokumentów z tym

poświadczeniem budzi wątpliwości co do tego, czy owo poświadczenie dotyczy przedłożonej przez wnioskodawcę umowy przelewu. Przeciwnie, poświadczenie to może dotyczyć jakiegokolwiek innej, dowolnej umowy podpisanej przez wymienione w poświadczeniu osoby w dniu 18 czerwca 2014r. /poświadczenie notariusza – k. 31 akt/.

Dodatkowo w przedłożonym wykazie wierzytelności nie wskazano, który z sądów miał wydać nakaz zapłaty o sygnaturze VIII Nc 1010/08, zaś nieopisane bliżej pozycje kwotowe wymienione w rubryce tego zestawienia dotyczące pozwanej jedynie w części są zbieżne z kwotami zasądzonymi w nakazie zapłaty Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 18 lutego 2008r. sygn. VIII Nc 1010/08. W szczególności wykaz wierzytelności wymienia dodatkowe pozycje obejmujące kwoty 74 zł, 180 zł, 47 zł i 122,65 zł, które w żadnej mierze nie pokrywają się z treścią opisanego wyżej nakazu zapłaty / wykaz wierzytelności – k. 7, nakaz zapłaty jak wyżej – k. 12 akt/. Brak zidentyfikowania poszczególnych pozycji tego zestawienia uniemożliwia zatem ocenę, czy rzeczywiście doszło do przelewu wierzytelności opisanej w nakazie zapłaty Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 18 lutego 2008r. sygn. VIII Nc 1010/08, czy też jest to zupełnie inna wierzytelność, chociażby wynikająca z orzeczenia innego sądu.

Tytuł wykonawczy wydany na podstawie art. 788 § 1 k.c. może doprowadzić do wyegzekwowania całego objętego nim świadczenia przed faktyczną możliwością podważenia zasadności jego wydania przez dłużnika. Będzie tak np. w sytuacji zajęcia rachunku bankowego dłużnika, na którym znajdują się środki pieniężne w wysokości pokrywającej zadłużenie. Orzeczenie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności wydane na posiedzeniu niejawnym nie podlega doręczeniu dłużnikowi (art. 794² § 1 zd. 1 k.p.c.). Termin do wniesienia zażalenia przez dłużnika od tego orzeczenia biegnie od dnia doręczenia mu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji (art. 795 § 2 zd. 2 k.p.c.), które ma miejsce dopiero przy pierwszej czynności egzekucyjnej (art. 805 § 1 k.p.c.), jaką najczęściej jest zajęcie rachunku bankowego. Uwzględniając obieg dokumentów dostarczanych za pomocą operatorów pocztowych, możliwość nie podjęcia przesyłki zawierającej owo zawiadomienie przez dłużnika (art. 139 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.), nim dłużnik faktycznie dowie się o możliwości wniesienia zażalenia na postanowienie dotyczące nadania klauzuli wykonalności mogłoby dojść do zaspokojenia rzekomego wierzyciela, mimo braku skutecznego przelewu wierzytelności na jego rzecz.

Zatem, wobec poważnych skutków jakie dla dłużnika pociągałaby za sobą egzekucja na rzecz wierzyciela legitymującego się niesłusznie wydanym tytułem wykonawczym, Sąd zobowiązany jest stosując art. 788 § 1 k.p.c. szczególnie wnikliwie badać przedłożone w tym trybie przez wnioskodawcę dokumenty, tak by nie było jakichkolwiek wątpliwości, czy rzeczywiście doszło do przejścia uprawnień po powstaniu tytułu egzekucyjnego na daną osobę.

Wnioskodawca zaś obciążony w tym zakresie ciężarem dowodu z art. 6 k.c. nie wykazał w sposób nie budzący żadnych wątpliwości, iż doszło do przejścia uprawnień na jego rzecz wierzytelności opisanej we wskazanym wyżej nakazie zapłaty na podstawie dokumentu prywatnego z podpisem urzędowo poświadczonym.

W efekcie Sąd Rejonowy trafnie uznał, iż dokumenty przedłożone przez wnioskodawcę nie spełniają wymogów określonych art. 788 § 1 k.p.c.

Dlatego też Sąd Okręgowy oddalił zażalenie jako bezzasadne w świetle art. 788 § 1 k.p.c., o czym orzekł, jak w sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 1 i 2 k.p.c.

SSR del. Barbara Konińska SSO Tomasz Tatarczyk SSO Aleksandra Janas